

Pogumno delaj
in ne maraj, če
mnóžica hvaležna
ni — če dobro de-
laš, sebe cení, na-
mena v množici
ne zrl!

(Madách: Tragedija človeka)

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 din, na skupni 24 din,
za inozemstvo 72 din,
z „M. listom“ 100 din,
za Ameriko 3 dolare
Štev. položnice 11-806
Najmanjši oglas 15 din.
Rokopise ne vračamo.

Uredništvo: Sobota, Križeva ul. 4

Izhajajo vsak četrtek za naslednjo nedeljo

Uprava: Črensovci

Kaj potrebujemo?

Današnji časi so težki tako za one, ki so v vojni, kakor tudi za nas, ki se vojne ne udeležujemo. V teh časih so posebno nam Slovincem potrebne tri stvari: vera v Boga, ljubezen do domovine in zaupanje v našo državo.

Brezverstvo edino nosi glavno krivdo za današnji pokolj med narodi. Kadar se loči človek od Boga, postane enak živali, pozabi, da je še nekdo, ki strogo in nepristransko ocenjuje vsako njegovo dejanje.

Ljudje, ki so se odtrgali od Boga in svojega Stvarnika zavrgli, ne spopnujejo tudi njegovih zapovedi; te so pa edini predpogoj za srečnejšo bodočnost vseh narodov sveta!

Nikdar še doslej v svetovni zgodovini ni noben narod, kaj šele posameznik, postal popoln gospodar nad drugimi. Kadar se je približal vrhuncu svoje slave, ga je doletela kazen božja, ker je smatral samega sebe za najvišjega in najmogočnejšega.

Naj nikar ne mislijo tisti, ki so trenutno dosegli še tako velike uspehe, da so to res njihovi uspehi! Oni so le boren črviček, ki jih bo potepotala jeza božja, kadar se ji bo zdelo njihove ošabnosti preveč. Nikdar še noben posameznik ni nadvladal drugih, nikdar še noben narod ni zaslužnil vseh drugih, nikdar tudi en sloj ni diktilal vsem! Tega tudi sedaj ne bo nihče dosegel!

Kadar je domovina v nevarnosti se šele v polni meri pokaže, kako jo ljubimo. Če moji hiši grozi požar, ali ne bom tvegval vsega, da jo obvarujem? In če že začne goreti, ali bom gledal, da mi pogori do tal, da bom ostal brez strehe, brez doma? Prav gotovo ne! Zastavil bom vse sile, da jo obvarujem, saj je to vendar tisto, kar je moje, kjer sem jaz doma, kjer so doma tisti, ki so mi najdražji!

Isto je z domovino! Ta košček zemlje, ki nam ga je Bog dal, da ga zanj in zase ohranimo, naj nam bo svet nad vse! Mi nismo pohlepni, nočemo tega, kar ni naše, to bi bil rop! Z isto upravičenostjo pa svojo zemljo branimo in je ne damo nikomur! Največja bolečina je biti pregnan z rodne zemlje. Kdor izgubi rodni dom, svojo zemljo, je izgubil vse, kar mu je bilo na svetu najdražje. Pa bo kdo rekel, da je vseeno, kdo nam bo gospodar, ta ali oni. To ni res! Gospodar tuje krvi ti ne bo vzel samo zemlje, vzel ti bo tudi tisto, kar ti je Bog najlepšega dal: tvoj materinski jezik. Ali te ni strah, če pomisliš na to, da bodo morda tvoji otroci ali otroci tvojih otrok govorili drugače, kakor znaš govoriti ti? Ali te ne bo peklo v dno duše, da si mogoče s svojo malomarnostjo sam zakrivil to? Ali ti ne bo očitala vest, da si izdal in zapravil tisto, kar ti je Bog dal, da čuvaš in hraniš kakor najdražji zaklad? Zapomni si: kdor izda in zataji svoj materni jezik, ta naj izgubl tudi zemljo, kjer so prebivali njegovi predniki, ki so govorili isti jezik kakor on. Kdor zataji svoj jezik, naj bo zavržen in naj ne najde miru pod soncem!

Zemlja, ki nam jo je Bog dal, da na njej živimo, materni jezik, ki nas družijo in s katerim se sporazumevamo, sta dve bistveni točki naše ljubezni do domovine. Ker sta oba naša, ju čuvajmo in branimo zadnjega dihal!

Tretje, kar moramo vedno imeti pred očmi je ljubezen do naše države in zaupanje vanjo. Ne smemo namreč pozabiti, da je ona tista, v kateri edini sta nam v polni meri zavarovani prejšnji dve visoki vrednoti: Bog in domaćina! Državo, ki nas štiti i ki nam bo branila naše svetinje, bomo ljubili z vsem žarom! Tako državo si želimo in bomo za njen napredek in njeno svobodo žrtvovali vse, kar premoremo!

Polnočnice za letošnji Božič bodo že popoldne na sv. post

Sv. oče Pij XII. je dal dovoljenje za tiste kraje, ki morajo biti v sedanji vojni zatemnjeni zaradi letalskih napadov, da smejo imeti polnočnico že popoldne pred Božičem. Tako, da bo ta božična maša končana pred časom, ko mora biti vse zatemnjeno. Verniki, ki žele prejeti sv. obhajilo pri tej maši, morajo biti štiri ure na tešče pred začetkom sv. maše.

Papež Pij XII. je prosil vojskojčce se države, naj vsaj na sám sveti dan vlada po bojiščih premirje v tej že bedasto razbesneli vojni. Toda na njegov pomirjevalni glas se nihče ni odzval. Zato je dal omenjeno dovoljenje. — Kdo bo pogasil vojni vihar,

Angleži so srdito bombardirali mesta v Porenju

Po najnovjših vesteh so Angleži več ur bombardirali industrijske tovarne v Düsseldorfu. Uničene so bile predvsem zaloge, ki so bile potrebne za vojaštvo. Na tovarne je bilo vrženih nad 4000 zažiganih in razstrelilnih bomb. Ves tovarni kolodvor je bil razdejan. Druga letala so bombardirala luke na zahodu. Zlasti so trpele francoske luke Lorlent in Brest, kakor tudi Bordeaux. Angleži tudi poročajo,

Do sedaj največji napad na London

Da se Nemci maščujejo za neprestane napade angleških letal na nemška mesta, so Nemci v noči od nedelje na ponedeljek z mnogoštevilnimi letali napadli London, ki so ga bombardirali celih 9 ur. V tem času so Nemci vrgli nad London 1/2 milijona kg (okrog 150 vagonov) razstrelilnih bomb. Bilo je poškodovanih veliko zgradb in stanovanjskih hiš in tudi število človeških žrtev je bilo zelo visoko. Najprej so Nemci metali svetlobne rakete, nato so metali zažigalne bombe in šele ob koncu napada so

ki je zajel že skoraj vso Evropo? Saj že preseda vsem narodom, ker jo čutijo vsi. Ljudje stradajo in nimajo niti najpotrebnejšega. Miljoni in milijoni ljudi morajo prezebat. V zadnjem času je celo bogata Švica morala omejiti svoje potrebe. V zadnjem času so tudi v Franciji, ki nikdar ni poznala pomanjkanja, začeli tako varčevati s kruhom, da ga danes Francozi bolj cenijo kakor zlato. Do nedavnega pa so Francozi osmehavali naše prekmurske delavce, če so se pred jedjo pokrivali in zahvalili Boga za vsakdanji kruh...

In vendar se narodi še niso streznili, da bi poslušali očetovski glas iz Rima.

da je moralo nemško vrhovno poveljstvo pomakniti svoja letališča oziroma vzletišča za nemške bombnike bolj v notranjost Nemčije, v stran od morskkega obrežja ob Rokavu. To pa zaradi tega, ker so angleška letala neprestano bombardirala nemška letališča ob morju. Angleži pravijo, da je sedaj zaradi večje daljave, ki morajo napraviti nemški bombniki, njihova udarna moč zmanjšana.

metali velike razstrelilne bombe, da so oslabili protiletalsko obrambo. Nemci so med drugimi razrušili 3 bolnišnice in nek velik hotel.

Pravijo, da Nemci hočejo Angleže s temi letalskimi napadi pripraviti do tega, da bi se Anglija le odločila za konec vojne. Kajti Nemci se dobro zavedajo, da se Anglija s pomočjo Amerike zelo hitro oborožuje in vojaška vežba in to Nemcem ne gre v račun. Anglija pa odločno stoji na stališču, da je treba nadaljevati vojno do uničenja Nemcev.

Politične vesti

Pretekli teden je imel bolgarski zunanji minister v Sofiji govor, v katerem je omenil tudi Jugoslavijo ter je dejal, da bo bolgarska vlada storila vse, kolikor bo v njeni moči, da se bodo prijateljski odnosi med Bolgarijo in Jugoslavijo čim bolj gojili in utrdili. S tem je torej Bolgarija precej spremenila svoje zadnje stališče do naše države.

Uradni obisk madjarskega zunanjega ministra v Beogradu. Madjarski zunanji minister grof Csaky je prišel v torek zvečer v Beograd na uradni obisk. V njegovem spremstvu je bilo tudi več višjih uradnikov. Pravijo, da ima ta obisk velik pomen za trdno ohranitev miru na jugovzhodu Evrope in medsebojnih prijateljskih odnosajev med Madjarsko in Jugoslavijo.

Amerika bo posodila Angliji 200 milijard dinarjev. Ameriško finančno ministerstvo je v sporazumu z drugimi ministrstvi stavilo predlog, da bo Amerika dala Angliji posojilo

Te tri svetinje imamo in teh treh svetinj ne damo nikomur! Spoštujemo vsakogar, ki ljubi svojo domovino, povemo mu pa lahko brez strahu, da mi svojo domovino vsaj tako ljubimo kot drugi svojo. Drugega nočemo, svojega ne damo!

Bog, narod, država! Tri vrednote, ki se jih moramo okleniti za vse čase. Če verujemo v Boga, bomo pravični in nam bo tudi On dal moč, da bomo svojo domovino nad vse ljubili in zanjo tudi vse žrtvovali!

obljubila, da bosta njegovo zapoved izpolnila. Kako jo bosta izpolnila, bo pokazala bodočnost.

Dosedanji italijanski guverner dodekaneških otokov v Sredozemskem morju general Vecchi je bil tudi odstavljen s svojega položaja. Kakor vidimo vplivajo razmere na albanskem bojišču, ki so za Italijane zelo porazne, največ na odstavitev najvišjih vojaških osebnosti v Italiji. Mussolini pričakuje od vseh teh, da bodo z „bliskovito vojno“ popravili poraze na albanskem bojišču.

V francoske šole zopet verouk. Kakor znano, je bil l. 1923. verski pouk vržen iz francoskih šol. Sedaj pod vlado katoličana maršala Petaina bodo zopet po vseh francoskih šolah uvedli verski pouk. S tem bo verouk dobil enako mesto kakor drugi šolski predmeti, obenem pa bo iz šol odstranjen vse, kar bi imelo protiverski značaj.

Ameriški Rdeči križ je sklenil, da pošlje v Španijo 10.000 ton pšenice, ker v Španiji primanjkuje kruha. Doslej se je angleška vlada temu upirala, ker ni bilo jasno, ali se bo Španija priključila Nemčiji in Italiji ali ne. Sedaj pa še Anglija sama pošlje Španiji velike množice krompirja.

Po bojiščih

Grško-italijanska fronta. Grške čete so pretekli teden na tej fronti precej napredovale v notranjost Albanije in so na severu zavzele Podgradec, v sredini Argirokastro in Delvin, na jugu pa so zavzele pristanišče Porto Edda ali Santi Quaranta. Grške čete se nahajajo že 20 kilometrov pred mestom Elbasan. Da imajo grške čete tak uspeh, precej pomagajo angleška letala, ki povzročajo med Italijani zmešnjavo pri umiku in preprečujejo zbiranje njihovih čet in jim onemogočujejo reden dovoz moštva in orožja čez morje v Albanijo. Ravno tako je angleško letalstvo bombardiralo mesto Valono, skladišče orožja, kjer so nastali veliki požari.

Angleško-nemška fronta. Pretekli teden so na tej fronti bombniki delovali v nekoliko manjšem obsegu, tako da je bilo od sobote popoldne in v nedeljo do mraka res miren dan nad Anglijo. To je bil tudi od začetka letalske vojne prvi popolnoma miren dan in mirna noč nad Anglijo. Pač pa so v noči od sobote na nedeljo angleška letala napadla nemško industrijsko središče Düsseldorf in povzročila strahovito razdejanje. Pravijo, da je bil to eden najhuših napadov, kar jih je Düsseldorf doživel. Nemci so se maščevali na ta način, da so naslednjo noč silovito bombardirali London in vrgli več sto ton razstrelilnih bomb.

Amerika bo pomagala Grčiji. Ameriški predsednik Roosevelt je v imenu Združenih držav Severne Amerike sklenil, da bo pomagal Grčiji, ki se bori proti napadalcu Italiji s tolikim junaštvom. Američani se zavedajo, da se Grki bore za načela pravičnosti in svobode, brez katerih ni pravega življenja. Grki upajo, da bodo boj nadaljevali z božjo pomočjo do končne zmage.

Afriško bojišče. Na tem bojišču ni bilo letalskih bojov v večjem obsegu. Le tu in tam so bile kakšne praske med patrolami. Tudi na morju ni bilo huših spopadov med vojnimi brodovji.

Amerika se s polno paro pripravlja na vojno. Po vseh ameriških obalah nastajajo nove ladjedelnice, ki delajo za Anglijo, tako da v vsakih 12 dni zgradijo po eno-novo vojno ladjo. Graditev brodovja so tako pospešili, da bodo sedaj zgradili križarke v osmih mesecih namesto v štirih letih in oklopno ladjo v treh mesecih namesto v štirih letih in podmornico v petih mesecih namesto v dveh in pol letih.

Nedela

tretja v adventi

Tisti čas so poslali židovje z Jeruzalema duhovne i levite k Iyani, da bi ga pitali: „Što si ti?“ I priznal je i ne je tajio: „Jaz ne sam Kristuš“. I pitali so ga: „Ka si tak? Si Eliaš?“ I pravo je: „Ne sam.“ „Si prorok ti?“ I odgovoro je „Ne“. Pravili so zato njemi: Što pa si? da odgovor damo tem, ki so nas poslali: „Ka praviš od sebe?“ Pravo je: „Jaz sam glas kričečega v puštini. Zravajte pot Gospodovo, liki je velo Izaiš prorok“. I ki so bili poslani, so bili z med farizeušov. I pitali so ga i pravili so njemi: „Zakaj pa krstiš, či ti nesi Kristuš, niti Eliaš, niti prorok?“ Odgovoro njim je Ivan govoreči: „Jaz krstim z vodom; na sredi med vami je pa stao, šteroga vi ne poznate. Te je, ki pride za menom, ki je pred menov i jaz ne sam vreden, da bi njemi odvezao remenje njegove obüteli.“ To se je zgodilo v Bethaniji prek Jordana, kde je Ivan krsto. (Jan. I. 19—28.)

*

„Pripravite pot Gospodu“.

Kako se moremo pripravljati za božični svetek?

Da nam bo božič zares vesel svetek in da Zveličar s svojo milostjo pride v naše srce, mu moramo pripraviti tudi vredno stanovanje v svojem srcu.

Jezus, najčistejši Sin božji, v nečisto in nesveto srce ne bi hotel priti prebivat.

Blagor torej tistim, ki sv. krstno nedolžnost še zmerom hranijo neomadeževano. V belem oblačilu svete nedolžnosti so zares vredni svetiti rojstvo Tistega, ki mu je veselje bivati med človeškimi otroci.

Toda le malo je tako nedolžnih. Veliko več je tistih, ki so z grehom izgubili pot nedolžnosti. In ti se Jezusu ne morejo drugače približati in ne drugače iti v življenje, kakor da opustijo pot pregrehe in nastopijo pot pokore.

Pokore je tedaj treba! K pokori nas opominja sv. Cerkev v tem svetem času, da se po pokori dostojno pripravimo na svetitev božičnih svetkov.

Kakor sv. Ivan Jude, tudi nas sv. Cerkev kliče: „Storite vreden sad pokore; zakaj Gospod je blizu!“

Treba je, da se v tek dneh odtegnemo čimbolj mogoče svetnemu razveseljevanju in poželenju in Bogu zbrano živimo. S tem nam ni treba zanemarjati svojih dolžnosti. Ne. Pač pa naj bo vse zbrano, brez vznemirjanja in nereda.

Ko smo se tako podali v tiho in samotno življenje, moramo v bridkosti svoje duše premišljovati pretekle dni in izreči sodbo sami nad sebov. To nas bo nagnilo k pokori.

Toda s samim spokorjenjem našo pripravo za božični svetek še ni pri kraju. Če je pokora resnična, obrodi žlahten sad spokornih del, ki so molitev, post in miloščina.

140 letnica

največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna

Dne 3. dec. so po vsej Sloveniji slavili 140 letnico Prešernovega rojstva v Vrbi na Gorenjskem kakor smo 26. nov. slavili 140 letnico rojstva največjega buditelja Slovencev Ant. M. Slomška. S Fr. Prešernom je slovenska pesmi stopila na novo pot in v novo dobo pesniškega ustvarjanja. Njegove pesmi bodo živele, dokler bo živel le en sam Slovenec. Kdo ne pozna njegovih pesmi? „Neiztrohnjeno srce“, „Ribič“, „Orglar“, „Slovo od mladosti“, „Sonetje nesreče“, „Nezakonska mati“ itd. Najdaljša pa sta „Sonetni venec“ in „Krst pri Savici“. Njegove pesmi so prevedene tudi v tuje jezike. Dva velika slovenska moža nekako obistem času je rodila kmečka slovenska mati Slomška in Prešerna. Prvi je Slovence naučil čitati in jih je prebudil k narodni zavesti, drugi je dal Slovincem umetno pesem in je s svežo slovensko besedo razodel lepoto naše besede, ki ne bo nikoli zamrla.

H. D. župnik: Nekaj o prekmurski družini

In še nekaj so naši izseljenci prinesli iz tujine, ali pa vsaj bolj razširili: spolno zablodo, *belo kugo*, ki napravi zakon nerodoviten, da postane, kakor nerodovito drevo. S tem so našo družino zadeli v srce. „Čemu bi imeli toliko otrok! Dva, trije so zadosti.“ Posebno Francija je v tem oziru dala strašno slab vzgled našim izseljencem. Pa jim je prišlo na misel, zakaj tudi doma ne bi tako živeli, da bi potem bili bolj bogati. In tako se ta kuga širi do najbolj skrite vasi. Na pomoč ji je veliko siromaštvo po naših domovih, ki zakonce sili k zlorabi zakona.

Tako so naše družine tudi začele bolehati in posledice bodo iste kakor pri velikih narodih, samo s to razliko, da bomo mi veliko prej preminuli, ker nas je malo.

Obenem pa je bela kuga tudi največja zapeljivka na brezverska pota. Tukaj namreč zakonca zadeneta na 6. božjo zapoved, ki tudi v zakonu ne dovoli kakorkoli živeti. Treba se je odločiti: ali za rodoviten zakon in s tem za Boga, ali pa samo za uživanje brez otrok, kar je greh in s tem proti Bogu. Že omenjeno siromaštvo sili naše zakonce, da se zmeraj bolj odločajo za grešno življenje in le tisti, ki mislijo tudi na svojo večnost, se v zakonu držijo 6. božje zapovedi. Tako je bela kuga velika nevarnost za versko življenje naših družin.

Iz povedanega vidimo, da je izseljenstvo velika izguba za naše družine. Tisti denar, ki ga naši izseljenci prinesejo iz tujine, niti malo ne povrne škode, ki nam jo tujina prizadene. Temu dejstvu je treba neustrašeno pogledati v oči takoj in iskati rešitve na drug način. Treba je najti sredstva, da bodo naše družine mogle živeti, se pravilno razvijati, da bodo dajale Bogu, kar je božjega in narodu, kar je narodovega.

* * *

Ko zaključujem vrsto člankov o prekmurski družini, še ostane odprtih mnogo važnih vprašanj, o katerih bi se na tem mestu morali razgovoriti. Tudi to, kar sem napisal, je le v glavnih obrisih. Prekmurska družina je vredna, da je natančneje preiščemo. Potrebovali bi specialista, ki bi po daljšem študiju, po poizvedovanju, po bližnjem opazovanju preiskal našo družino od pet do glave, kakor zdrav-

nik specialist preišče človeka, da mu potem ve natančno povedati, kako je njegovo stanje.

O družini je potrebno ponovno govoriti, kajti od družine je največ odvisno življenje posameznika tako na zemlji, kakor tudi v večnosti. Človek izhaja iz družine ne samo po telesu, ampak tudi duhovno življenje dobi pečat od družine, v kateri je bil vzgojen. Za človeka je oboje važno, telo in duša. Oboje mora biti zdravo, kakor so že stari, pogani trdili: zdrava duša v zdravem telesu. In ker družina dá človeka, zato je od nje odvisno, če ima človek zdravo dušo v zdravem telesu.

Od človeka pa je potem odvisno življenje na zemlji. Če so ljudje dobri, potem je občina dobra; če so občine dobre, potem je življenje v njej prijetno, lepo, ljudje se dobro počutijo. Na dobrih občinah pa sloni zdrava, močna država, v kateri vlada red, mir in blagostanje. Dobre države pa se tudi med seboj spoštujejo in živijo v miru. Tako pridemo od dobrih družin do lepo urejenih držav, ki druga druge ne napadajo in se med seboj nikdar ne pobijajo.

Če je pa danes tako žalostno na svetu, so temu krivi ljudje, ki so v vseh delih sveta, v vseh mogočih službah, v vseh različnih poklicih tako dolgo dregali in rovarili, da se je končno vnel ta strašen požar, ki se obeta razširiti na ves svet. *Ljudje sami ustvarjamo življenje, mi si ga klešemo, mi si ga tkemo in kakor si ga naredimo, takega imamo.* Lepo življenje je sposoben ustvarjati samo tak človek, ki ima lepo dušo, dobro srce, dober namen. In takega človeka more dati samo dobra družina. Tako ponovno pridemo do družine, od katere nujno zahtevamo, da naj bo dobra, naj nam daje dobre ljudi, zdrave na duši in na telesu. Vsi, ki imajo z družino kaj opravka na kakršenkoli način, so dolžni po svojih močeh prispevati, da zgradijo dobre družine. Odgovorni so pred Bogom in pred narodom, ako svoje dolžnosti zanemarjajo.

Ker pa je življenje družine v veliki meri odvisno od tega, kako se na njo fant in dekle pripravljata, zato za zaključek še enkrat povdarim najvažnejše pogoje, na katere se na žalost ravno pri nas premalo ozira.

(Konec prihodnjic)

Nemška letala

Nemško letalstvo je v moderni vojni prevzelo velik del onih nalog, ki jih je prej opravljalo topništvo. Letala so posebno nevarna bojnim ladjam. Že večkrat se je pripetilo, da je ena sama bomba iz letala uničila veliko bojno ladjo. Nemci so uspešno uporabljali letala tudi proti sovražnim letališčem na Poljskem, Norveškem, v Belgiji, na Nizozemskem in v Franciji. Prav tako danes napada nemško letalstvo angleška letališča, angleško pa nemška.

Bombarderji so najnevarnejše orožje.

Bojna letala morajo računati na hud odpor, zato morajo biti zelo hitra

in dobro oborožena. Nemška bojna letala so gibčna, hitra, dobro oborožena, kljub temu pa lahko sprejmejo na krov znatne količine bomb. Ker je municija zelo draga, zato je važno, da je ne trošijo po nepotrebem. V ta namen morajo imeti dobre naprave za ciljanje.

Poseben strah za sovražnika so strmoglavci.

Neki francoski ujetnik je pripovedoval o strmoglavcih tole: „Rajši grem takoj na Guayano (kjer so francoske ječe) kakor da bi moral še enkrat doživeti napad nemških strmoglavcev.“ V vojni na Poljskem so

povzročali strmoglavci velik strah in nered v sovražnikovih vrstah predvsem zato, ker so vedeli, da nimajo učinkovite protiobrambe in jim je manjkala vsak občutek varnosti. Angleži so se jih že bolj „privadili“. Na Poljskem so strmoglavci razbili zlasti vsa važna železniška križišča in sproti onemogočili zbiranje večjih poljskih sil. Na Norveškem so razpršili angleške pomorske sile. Napredovanje na francoski fronti so omogočili v prvi vrsti prav strmoglavci. Moč strmoglavcev je v strmoglavih nenadnih napadih.

Do 215 je najmodernejšo bojno letalo nemškega zrakoplovstva. Služi lahko kot izvidnik ali kot bombnik. Orožje na tem letalu je tako spretno pritrjeno, da ga posadka lahko obrne v katerokoli smer hoče. To je velika prednost tega letala. Druga letala imajo tako imenovani „mrtvi kot“, prostor, ki je izven območja orožja na letalu in je zato seveda tudi brez obrambe. Do 215 lahko nosi 200 ton težko breme.

Najmodernejšo nemško strmoglavo letalo je Ju 88., kakor tudi Štuka.

Pri strmoglavem poletu letalo grozno ropoče, kar povzroča pri napadenem prebivalstvu velik strah in nered. — Teh letal se poslužuje v sedanji vojni nemška zrakoplovna armada, ki je zaenkrat še vedno najmočnejša sila v zraku in zato tudi nepremagljiva. Anglija je imela v začetku vojne zelo malo letal, kolikor jih je imela, pa so bila po splošnem mnenju vsaj tako dobra kot nemška. Sedaj tudi angleško zračno brodogradnja iz dneva v dan raste.

Po državi

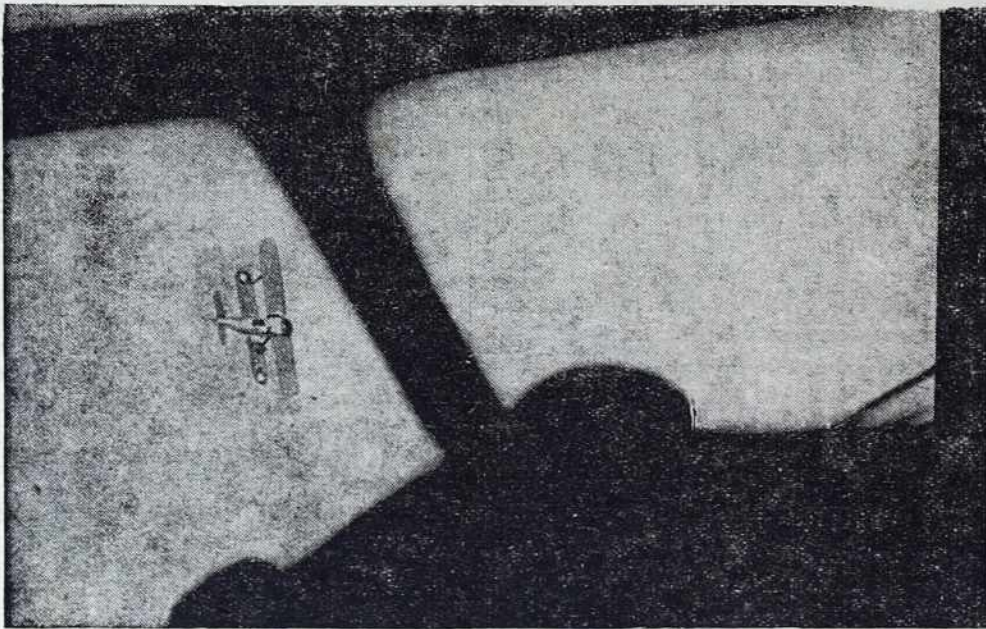
Bitoljski teden. Pretekli teden je slovensko dijaštvo, ki je organizirano v Slovenski dijaški zvezi, pripravilo „bitoljski teden“, v katerem so dijaki sami med seboj napravili prostovoljne zbirke za one, ki so bili prizadeti ob priliki letalskega napada na Bitolj. S tem je slovensko dijaštvo pokazalo medsebojno povezanost in bratsko ljubezen do naših bratov na jugu, kar je vsekakor bolj pomenljivo, kakor razno razgrajanje komunistov.

Govor predsednika vlade g. Cvetkoviča. Zadnji četrtek je imel beograjski mestni svet sejo, na katero je bil povabljen tudi ministerski predsednik g. Cvetkovič. Ob tej priliki je govoril o notranji in zunanji politiki, ter dejal, da je naš mednarodni položaj dober. „Prišli smo sicer v velike težave“, je med drugim dejal, „toda prepričani smo, da bomo prebrodili tudi nove krize in težave v miru. To je predvsem zasluga naših notranjih razmer, ki se vsak dan izboljšujejo. Naslonjeni na politiko sporazuma 26. avgusta 1939 bomo vse dogodek prihodnjih dni lahko mirno presojali.“ Priporočal je obenem tudi beograjski občini, naj skrbi za dobrobit delavcev.

Proračun Hrvaške banovine. Banske oblasti Hrvaške banovine je izgotovila proračun, ki bo znašal okroglo 1 milijardo in 750 milijonov dinarjev, torej 300 milijon din več kakor je znašal doslej. Prvotno je znašal proračun dve milijardi din, ker pa tega hrvaško gospodarstvo ne bi preneslo, so znižali na omenjeno vsoto. Da ne bi s tem preveč obremenili prebivalstva, iščejo sedaj način, tako bi dohodke povečali.

Razbojnik Radivojevič je trepetal pred smrtjo. Razbojnik Radivojevič je umoril in izropal nekega trgovca in njegovo ženo v Osijeku. Zato ga je sodišče obsodilo na smrt na vešalih. Rekel je, da se smrti sploh ne boji. Dan pred smrtjo je bil korajžen in zgovoren. Proti jutru pa se začel tresti tako, da je padel v nezavest. Ko so ga pripeljali pod vešala, se ga je polotil strah in obup, da je krvnika samega prijelo razburjenje ter je pozneje dejal, da tako obupne smrti še ni videl.

Kaj pravi srbski kmet? Neki kmet v Kosovega polja je tožil o težavah, ki so nastale zaradi vojnih razmer. Vendar je odločno povdaril, da rad prenaša vse te težave. „Samo da bi ljudi Bog dal, ne bi postali tuji sužnji! Naj pogine vse, to ni nič, da le ne bomo sužnji!“



Z odprtjem burmanske ceste so se postrili boji med Japonci in Kitajci.

Slika je posnetek boja med japonskimi bombniki in kitajskim lovcom.

Po Slovenski Krajini

Naročnikom v inozemstvu i njihovim domačim! Vsi, ki majo koga prek meje naše države ali v Nemčiji ali v Franciji ali kde indri l je naročen na naše liste, naznanjamo, da ste dužni liste plačati, štete ste naročili. Dužni ste jih do tistoga časa plačati, kak dugo so hodili. Novine i Marijin List morate vsikdar odpovedati, če naročnik pride domo ali se preseli. Ki to ne včini, mora plačati liste do tistoga časa, kak dugo hodijo. Ar mi ne vemo, kda što domo pride. Poštnino, papir, tiskarno pa moremo drago plačati. Delo pri listaj je pa itak brezplačno. — Uprava „Novin“ i „M. Lista“.

Naročnikom „Novin“. Danes je povsod draginja. Vsi jo čutimo, zlasti še listi in tiskarne. Zakaj? Plače so delavcem zvišali za 35%, cena papirju se je zvišala za 30%, barvam prek 40%, svincu in črkam prek 60%. Tiskarsko olje od 60% do 200%, razen tega pa pride še zvišana poštnina za 100%. — Iz tega torej razvidite, da v taki draginji in takih časih listom ni mogoče izhajati. Vsi časopisi in listi so dvignili naročnino. Da omogočimo „Novinam“ redno izhajanje, je dolžnost vas naročnikov, da pomorete tiskarni vzdrževati naš list. Pomagali boste s tem, da boste poravnali vsaj del naraslih stroškov tako, da boste primaknili k dosedanji naročnini še 35 par mesečno. Zaradi teh 35 par na mesec si res ne moremo misliti, da bi kateri naročnik odpadel. Tako pride na leto le 4 din več kakor dosedaj. To velja od 1. januarja 1941. leta naprej. — Obenem sporočamo, naj naši širitelj in naročniki pošljajo naročnino za l. 1941. v M. Soboto, Križeva ul. 4. Položnice dobite pravočasno. — Zastalo naročnino za l. 1940. in nazaj pa pošljajte v Črensovce po starih čekih. — Uprava Novin.

Na znanje naročnikom Marijinoga Lista. Širitelji sobočke in martjanske fare dobijo „Kalendare Srca Jezušovoga“ v Soboti Križova 4. na uredništvu „Novin“. Naročniki iz graške fare in duhovnije Kuzme jih dobijo pri Gradi v župnišču. Naročniki tišinske fare na Tišini v župnišču. Naročniki iz sebeščanske fare v župnišču pri sv. Sebeščani. Naročniki iz bogojanske fare na župnišču v Bogojini. Naročniki iz beltinske in turniške župnije v Črensovcih na upravi Mar. Lista. Naročniki iz jurjanske in jelenške župnije v domačem župnišču. — Ostali dobijo pri svojih širiteljih in po pošti. — Uprava „M. Lista“.

Učiteljska napredovanja. Napredovali so ti-le učitelji in učiteljice v Slov. Krajini: v 5. skupino Karel Kočar na Cankovi; v 6. skupino Franciška Gumilar v Lipovcih; v 8. skupino Marija Bobič v Turnišču; Brigita Avguštin na Tišini; Marija Drobnik v Krogu, Vera Erker na Tišini; Friderik Rudolf v Pertoči in Pavla Novak v Pincah.

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orlon, Körting, Sachsenwerk, Hornyphon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom. Baterijski aparati so opremljeni z D elektroni, delujejo brez akumulatorja. • Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franko.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO NEMEC

M. SOBOTA

Širiteljem sobočke fare na znanje. Širiteljem sobočke fare naznanjamo, da boste dobivali odslej naprej „Novine“ in „Marijin list“ v Soboti, Križeva 4. — Uprava Novin.

Osebnosti. G. Anton Vičič, sodnik okrajnega sodišča v Soboti, je na lastno prošnjo prestavljen na okrajno sodišče v Šoštanj. Dr. Ivan Umrk, sodnik okrajnega sodišča v Lendavi istotako na okrajno sodišče v Litiji. — Razpisano mesto pogodbene pošte v Bodoncih je dobila Vukan Matilda, tamkajšnja domačinka. Zahvaljujemo se poštni direkciji, da je ustregla željam naših ljudi, saj jo bodo Bodončarji kot domačinko z veseljem sprejeli.

Strokovni tečaj za delavstvo. Zveza združenih delavcev v Soboti bo pripravila v dneih 27. 28. in 29. decembra t. l. strokovni tečaj za vse delavstvo naše Krajine. Ker se bo na tečaju obravnavala snov, ki jo mora v današnjih časih vsak delavec dobro poznati, vabimo že danes vse delavce, da pismo prijavi svojo udeležbo na tečaju pri Podružnici ZSD v Soboti. Natančni spored tečaja bomo objavili v našem listu.

Miklavževe proslave v Turnišču. Minulo nedeljo je naš Fantovski odsek priredil Miklavževo proslavo. Igrali so „Rebeljon v peklu“. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, je bilo z igro zelo zadovoljno. Fantje so se res dobro vživeli v svoje vloge, čeprav jih je po večini prvič nastopilo na odru. Tudi nastop Miklavža je bil lep, tako, da je vsa prireditev imela pečat domačnosti. Fantovski odsek obstoja pri nas šele en mesec, pa se je z vso resnostjo lotil vzgojnega in prosvetnega dela.

Za Rafaelovo družbo v Črensovcih so poslali dare, nabrane prvo adventno nedelo: Župnijski urad G. Lendava 125 din. Župnijski urad Črensovci 80 din.

Na podporo Novin so darovali g. Cigan Jožef, ban. cestni nadz. iz Ormoža 10 din, Trplan Ana iz Francije 12 din, Kopinja Franc, M. Sobota 2 din. Bog povrnil!

Miklavž je nosil darove. Dne 5. decembra zvečer ob 8 h je bil v prosvetni dvorani v Soboti Miklavžev večer za odrasle. Na sporedu je bila lepa igra „Tončkove sanje“ v treh dejanjih, ki so jo vestno odigrali člani in članice Prosvetnega društva. Ob koncu igre je prišel Miklavž v spremstvu nebeščanov in peklenščkov ter s primernimi vprašanji in nauki razdelil darove. — Dne 6. decembra popoldne ob 3 h bil isti spored za šolsko mladino, zvečer pa za gimnazijsko mladino. Vse tri i Miklavževe prireditve so bile prijeten oddih in pošteno razvedrilo v zadovoljstvo vseh.

Lepa proslava dijaške Marijanske kongregacije v Soboti. V soboto dne 7. decembra ob 8 h zvečer je bila v sobočkem prosvetnem domu lepo uspela akademija dijaške Marijanske kongregacije. Za uvod je zbor gimnazijske zapele pod vodstvom g. Gonze dve pesmi: „Zdrava morskazvezda“ in „Zgodnja Danica“, nato je drugošolska Klepčeva Marica občuteno deklamirala S. Sardenkovo: Mati božja. Na oder je stopil nato osmošolec Gruškovnjak Štefan, ki je v svojem klenem govoru izpovedal voljo nove mladine, da hoče uravnati svoje življenje po Marijinem čistem in notranje veselem življenju. Kajti samo pošten, duhovno zdrav in pravno čist dijak in dijakinja je ponos našega ljudstva. — Sledil je trodejanski igrokaz: „Sultanova hčerka in Dobri vrtnar.“ Igra je bila skrbno pripravljena in doživeto odigrana, čeprav ima težko duhovno vsebino. Zlasti je bila dobro podana vloga sultanove hčerke in tudi sultana samega, le Kristus se je zdel morda premalo veličasten v svojem nastopu. — Razveseljivo je bilo tudi to, da je to proslavo obiskalo veliko število naših javnih in kulturnih delavcev, kar je znak, da resna sobočka inteligenca daje tej mladini prav.

„Snežuljčica“ v Lendavi. Zadnja nedeljo so učenci tukajšnje mešč. šole morali že drugič ponoviti igro „Snežuljčica“, tako izvrstno so jo igrali. Dvorana je bila vsakokrat polna,

ker si je vsak želel videti to igro. Saj so se igralci in igralkе tudi potrudili in dokazali, da je marsikateri igralski talent skrit nad njimi. Škoda je le, da je v Lendavi podobnih prireditev tako malo.

Izmed 4 literarnih nagrad, ki jih je razpisal ilustrirani mesečnik „Obisk“ za najboljše novele, je dobil nagrado za svojo novelo: „Na previsu“ naš akademik Tine Duh, doma iz Melinec. Čestitamo!

Hvalevredna nabiralna akcija. Beltinsko prosvetno društvo si je v teh resnih časih nadelo res posnemana vredno akcijo. Imelo je prireditev s pestrim sporedom in ob tej priliki nabiralo darove za siromašno deco. Ljudje so se radi odzvali in nabrala se je precejšnja vsota. Naj imajo vsaj naši najmlajši vesel Božič!

Lepa proslava na Marijin svetek. Zadnja nedeljo, dne 8. decembra popoldne je imelo Prosvetno društvo na Tišini lepo proslavo Marijinega svetka. Pevski zbor nam je zapel Marijino pesem, slišali smo deklamacijo in lep pozdravni govor domačega kaplana. Sledila je nato igra „Pri kapelici“, ki je vzbudila veliko neprijetnega smeha, ker se je večina igralcev dobro vživela v svoje vloge, zlasti nas je zabaval Jurček kakor je tudi življenjsko podal svojo vlogo trgovca Lipe. Šola je bila pretesna za veliko število ljudi, kar dokazuje potrebo po lastnem prosvetnem domu.

Dobro uspeli gospodinjski tečaj. Prejšnji teden je bila v Martjancih zaključna slovesnost trimesečnega banovinske gospodinjskega tečaja, ki se je začel meseca septembra. Prireditelji in tečajnice so zelo zadovoljne z njim. Tečaj je redno obiskovalo 16 deklet in so z živahnim veseljem sledile pouku strokovnih učiteljic in predavateljcev. Tečaj je priredila Kmečka zveza v Martjancih s pomočjo srezkega kmetijskega odbora in sicer v prostorih posestnika g. Györeká. Vodstvo tečaja se zahvaljuje predvsem g. Novaku, preds. KZ in g. Bajlecu, tajniku KZ za vsestransko uslužnost, kakor tudi predavateljemi: g. župniku Berdeni, ing. Slugi in ing. Petkovšek. Tečaj vodita gđc. Mira Barle in gđc. Kranjc Anica. — Sedaj se vrši tečaj na Tišini.

Rafaelova družba je vložila na min. soc. politike prošnjo, da se našim delavcem Franciji omogoči povratek domov. Ministrstvo je že odgovorilo, da se naš uradnik v Marseilli pogaja o tej zadevi z merodajnimi oblastmi.

Tatvina na Marijin svetek. Na lepi Marijin svetek dne 8. decembra je nekdo odnesel Tratar Štefanu v Žižkih dve vreči koruze. Tratar je bil z ženo na krstih in to priliko je tat izrabil v to, da se je polastil koruze. Nekoliko čez polnoč se je Tratar vračal domov. Opazil je, da je še v neki hiši gorel posvet, pred hišo polno bikiklov, v hiši pa so glasno popivali. — Ljudje bi radi vedeli, ali je oblast tudi „pinteše“ uvrstila med one mnogočlanske družine, ki smejo dobiti 3 in še več litrov petroleja na mesec, ker morajo svetiti skoraj vso noč.

„Drama v Lurdu“ je naslov vefilma, čigar vsebina je na kratko tale: Veseljaška mati malega Gerarda je neke noči odšla na zabavo. Mali Gerard, ki je ostal sam doma, je po nesrečnem naključju izgubil vid. V tej nesreči se spomni, da mu je nekoč njegov prijatelj Bernardeti pripovedoval o čudežnih ozdravljenjih v Lurdu. — Poln zaupanja v pomoč Brezmadežne, je pregovoril svoje starše, da so ga povedli v Lurd pred čudodelno votlino. Starši, čeprav brezverni, le ustrezajo prošnji oslepelega sinčka. V Lurdu se mu je v snu prikazala milostna Mati božja in deček je ozdravel. — Ta krasni film bo predvajal Grajski kino v Soboti in sicer samo na Božič dne 25. decembra 1940. In to trikrat; ob 15 uri 15 min, ob 17. uri 30 min, ob 20. uri 30 min. Da omogoči obisk kina tudi najširšim slojem, se je uprava kina odločila, da zniža ceno vstop-nini in sicer na 8-; 5-; 3-; in 2- din. Za božični oddih priporočamo ta film!

„Snežec pada...“ Danes, v sredo zjutraj, je začel padati po zelo lepem in suhem vremenu prvi decemberski sneg.

POZOR! POZOR!
Ako se želite obskrbiti z najboljšimi
RADIOAPARATI,
izvolite pogledati brezobvezno našo zalogo najmodernejših aparatov svetov. znamk!
Strokovna delavnica za popravilo vseh vrst aparatov. Postaja za polnjenje akumulatorjev kakor tudi strokovno popravilo istih!
Predvajanje aparatov brezobvezno!
FRITZ ŠTEFAN
LENDAVA

Kaj pravite?

Kaj ne, da se tudi Vam, g. urednik, grsti grda nehvaleznost. Toda mi smo se je že tako navadili kakor berač na uši. Naj bo to nehvaleznost do države, cerkvenih in socialnih ustanov — mi raje takrat bojzljivo zatisnemo oko, kadar bi morali bistro in pozorno pogledati.

Zadnjič me je pot po opravkih zanesla na neko ulico v naši prekmurski prestolici. Na uho mi udari neko zmerjanje in preklinjanje na račun voditeljev naše države in ko sem se približal, je pa začel nekdo halavaniti v neki spa-kedrani madžarščini, ki je niti dobro ne obvlada. Čudno se mi je zdelo, da mu nihče ni ugovarjal, čeprav je šlo precej gospodov mimo nje-ga. Pri nas na vasi navadno vsak izkupi, če kdo pride s takim žlobudranjem pred naše možake.

Najbolj čudno se mi je pa zdelo to, kakor mimogrede zvedel, da tisti človek povrh tega še dobiva od naše države prek 1000 din invalidnine.

To je pa prokleta pravica, sem si mislil in šel proti domu.
Opazovalec

Po svetu

Oženjena, ne da bi vedela. Ne-ko mlado turško dekle, ki se je pred nekaj časa zaročila, je šla na ženitveni urad, kjer bi dobila potrebne papirje za poroko. Uradnik je naglo prelistal seznam in s strogim obrazom damo vprašal: „Čujte, ali ste že pozabili na svojega Alija? Saj še ni dolgo tega, odkar ste ga poročili.“ — „Jaz? Kakšnega Alija? Jaz še dozdaj nisem bila poročena“, je začudeno odgovorila. „Res? In kaj je to?“ jo vpraša nato uradnik resno in pokaže civilni seznam, kjer je bilo črno na belem, da je dekle bilo že poročeno pred tremi leti z nekim Alijem. Dekle je mislilo, da se ji je zmešala pamet, ko se je končno domislila, da je pred šestimi leti zgubila nekoč svoje listine. Neke druga ženska jih je morala najti in jih porabila za to, da se je pod napačnim imenom dala poročiti. Sedaj bo morala samska poročenska oziroma poročena samica čakati na svojo gostijo, dokler ne bodo našli Alijeve žene in bodo potem neveljavno poroko na policijskem seznamu izbrisali.

Največje brodovje na svetu. Ameriški admiral Starke je dejal, da bo v kratkem imela Amerika 32 bojnih ladij, 18 matičnih ladij za letala, 91 križark, 325 rušilcev, 185 podmornic in 15.000 letal.

Gibraltarska ožina je široka samo 14 km. Gibraltarska ožina sama je dolga 60 km. Tam pa, kjer se Evropa najbolj približa Afriki, meri ta razdalja le 14 km. Morje je tam globoko 300 m.

Roosevelt dovolil Kitajski posojilo 8 milijard din. Kakor znano, prizna Amerika na Kitajskem samo vlado generala Čangkajseka in tega tudi podpira. Sedaj mu je ameriška vlada dovolila posojilo 100 milijonov dolarjev (8 milijard din).

Špekulacija z draginjo

Iz dneva v dan poslušamo stalno pesem o pobijanju draginje, da smo se že tega tako navadili kakor mlinar na ropot svojega mlina. Cene vsemu pa stalno rastejo. V začetku je bilo nekaj slišati, da bodo ustavili naraščanje cen, pa je polagoma vse zamrlo. Le draginja stalno narašča, zlasti sedaj, ko že zima, ki s svojim mrazom grize do kosti, skuša priti skozi rečke v vsako hišo. Počast draginje straši po naših vaseh. Tako je pri nas.

Po Srbiji in v Hrvatski banovini pa budno stražijo in pazijo na trgovce, ki bi radi obogatili na račun ljudske bede.

Tako smo brali zadnje čase, da so bili kaznovani številni trgovci.

V Novem Sadu je bil kaznovan trgovec z drvami, ker je drva dražje prodal kakor bi smel. Obsojen je bil na 30.000 din denarne kazni, 30 dni zapora in še na 6 mesecev prisilnega bivališča.

Istotako je bil prejšnji mesec kaznovan v Novem Sadu neki mesar zaradi pretiranih cen na 3000 din, 30 dni zapora in 45 dni prisilnega bivanja.

V Štipu je bil kaznovan trgovec, ker je skrival mast in druge živežne potrebščine ter je tržil mast po 26—28 din. Obsojen je bil na 3000 din plačila in 30 dni zapora.

V Prizrenu so kaznovali kar naenkrat 10 trgovcev in krčmarjev, ker so dražje prodajali kakor bi smeli. Obsojeni so bili vsak po 7 do 14 dni zapora in do 100 din denarne kazni.

V Užicah je bil kaznovan trgovec z manufakturo na 30 dni zapora in 2000 din denarne kazni, ker je hotel v 10 minutah zaslužiti 50 din.

V Orahovcu so bili kaznovani štiri peki, ker so tržili kruh, ki je tehtal le 800—850 gr. po taki ceni, ki je bila določena za 1 kg (1000 gr) kruha.

V Andrejevcu je bil kaznovan trgovec, z železnino, ker je 100 gramov podkovskih žbljev prodal kovaču za 3 d'n, dočim bi jih smel prodati le za 1 din. Obsojen je bil na 2 meseca zapora in 20.000 din denarne kazni.

To so samo nekateri izmed mnogih podobnih slučajev, ki so na dnevnem redu.

Kaj pa pri nas? Včasih zvedimo, da je bil kdo kaznovan, n. pr. mariborski veletrgovec z usnjem in še ta zadeva se je končala sedaj tako, da ima od tega ta veletrgovec dvojno korist.

Podaljšanje pravomočne odmere zgradarine iz leta 1940 za leto 1941

Po nalogu Ministerstva financ pov. štev. 1.601/III z dne 20. nov. 1940, je podaljšana pravomočna odmera zgradarine iz leta 1940. za davčno leto 1941. Po gornjem nalogu morajo vložiti zgradarinske prijave naslednji zavezanci zgradarine in to v času od 1. dec. 1940. do 31. dec. 1940:

1. Oni davčni zavezanci (novi), pri katerih je nastala davčna obveznost v letu 1940.

2. Oni davčni zavezanci (stari), pri katerih je najemna vrednost zgradarini podvrženih hiš na dan 1. dec. 1940 bitno večja od najemne vrednosti, ki je bila merodajna za davčno leto 1940.

3. Oni davčni zavezanci (stari), pri katerih je najemna vrednost na dan 1. dec. 1940 bitno manjša od najemne

vrednosti, ki je bila merodajna za davčno leto 1940.

Smatra se, da je najemna vrednost bitno večja, odnosno bitno manjša, če je večja, odnosno manjša za 25%.

Davčni zavezanci, pri katerih je najemna vrednost na dan 1. dec. 1940. bitno manjša od najemne vrednosti, ki je bila merodajna na davčno leto 1940., morejo doseči znižanje davka za leto 1941., ako priložijo prijavi tudi prošnjo, ki mora biti kolekovaná z Din 10. Ta prošnja, kakor tudi prijava, mora biti vložena neposredno pri davčni upravi. Ostali zavezanci pa smejo vlagati prijave pri občini.

S tem je razglas tukajšnje davčne uprave z dne 28. nov. 1940, štev. 3.184/40 razveljavljen.

v. d. šefa uprave.
Gruškovnjak.

Porast ljudstva v Braziliji

Pred 100 leti je bilo v Braziliji 6 milijonov prebivalcev, danes jih je 45 milijonov. Ta lep porast je treba v veliki meri pripisovati naravni rodovitnosti brazilijanskih družin, kajti število rojstev znaša na 1000 prebivalcev 47. Brazilijanske družine s tremi ali štirimi otroki nihče ne označuje za številne. Družine z enim ali dvema otrokoma sploh ne poznajo. Umrlijost brazilijanskega ljudstva znaša 28 na 1000 prebivalcev, tako da bi bilo kljub temu še prirastka 19 na 1000. Vendar upajo, da bodo umrljivost zmanjšali in število rojstev ob ugodnih prilikah še dvignili.

Veliki porast je pa treba pripisovati tudi izseljenstvu, čeprav nima to tako velikega pomena kot v Združenih državah, Canadi in Argentini, ki so v prvi vrsti priseljenke dežele. Vendar pa je brazilijansko priseljenstvo velike važnosti za državo. V prvi vrsti za državo Sao Paulo in na južne države. Lep vzgled je zlasti glavno mesto te države Sao Paulo, ki je imel l. 1872. le 26 000 prebivalcev, dočim ima danes 1.300.000. Takrat je bilo na desetem, sedaj pa je na drugem mestu brazilijaskih vele mest. Danes ga presega le še zvezna država Rio de Janeiro. Vendar kaže, da bo ob takim prirastku v kratkem prekosilo tudi to mesto.

Ob tem se porodi vprašanje, ali so naši veletrgovci, trgovci, mesarji itd., vsi res tako socialno pravični, da še dosedaj niso prekoračili v nobenem primeru določenih cen in zato ni bilo povoda za pritožbe in odmerjenje kazni, ali pa so naši ljudje res tako bogati, da „malenkosten“ podvig cen ne vpliva na njihove žepe.

Dejstvo pa je, da večina našega ljudstva ne more več misliti na novo, toplo obleko in obuvalo, kaj šele na pohišstvo, ker se je zelo vse podražilo, obenem pa so zelo narasle državne potrebe. Tako morata naš kmet in delavec, ki imata najnižje dohodke, nositi največje breme.

Naše oblasti bi se le bolj morale pozanimati pri ljudeh, po kaki cenil morajo plačevati svoje življenjske potrebščine pri tem ali onem trgovcu.

Kajti vse oblastvene naredbe ne pomagajo pri prefriganih trgovcih prav nič, če jim oblasti ne posvečajo posebne pažnje.

Dobro bi bilo temeljito ugotoviti stare in nove zaloge pri trgovcih i jih primerno poučiti, da še imajo stare zaloge stare cene. Oblasti pa naj izdajo točne cene za vse predmete in sicer tako, da bodo ljudje točno poučeni o njih.

Živimo v izrednih razmerah, zato je treba tudi na vseh področjih izrednih in učinkovitih, ukrepov naših oblasti, pri katerih išče naše ljudstvo svojo zaščito.

Opazovalec.

Koristno božično darilo

Sorodniki, prijatelji, znanci se za božič obdarujejo. Posebno starši si prizadevajo, da napravijo svojim otrokom veselje. Pri obdarovanju pa mnogi ne ravnajo dovolj pametno, ker za drag denar kupijo darila, od katerih obdarovanci nimajo koristi, ali pa imajo le neznatno korist.

Pri obdarovanju gledajte na to, da od daril obdarovanci ne bodo imeli samo trenutnega veselja, temveč čim večjo korist. Eno najkristnejših daril za božič in druge podobne prilike je zavarovalna polica „Karitas“.

Zavarujte pred božičem sebe in svoje (za posmrtno doto, starostno preskrbo) in polico poklonite svojem kot božično darilo. To bo dosti več vredno, kakor pa če jim daste kako stvar, za katero boste morda dali večjo vsoto denarja, pa ne bo imela prave vrednosti.

Zavarovanje lahko sklenete pri vodstvu „Karitas“ v Mariboru (Orožnova u. 8) in pri domačem zastopniku.

Cenen, Društveni koledarček'

Kljub temu, da je letošnji Društveni koledarček', ki ga je izdala ZFO. za polovico obsežnejši kot lanski ter kljub podražitvi papirja in tiskarskih izdelkov, je cena ista kot lani t. j. 6 din za 1 izvod. Vsak član all odsek, ki bo razprodal 10 koledarčkov in bo zanje tudi nakazal denar, bo prejel za nagrado 1 koledarček brezplačno. Odeški so koledarčke že dobili, če Vam jih pa zmanjka, jih takoj naročite pri Zvezi fantovskih odsekov v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/I.

Pošta

Casar Jožef, Bogojna. Pošlite nam legitimacije Partelj Štefana, Džuban Franca in Hajdinjak Janosa iz Vučjegomile, da odračunamo. — Činč Jožef, Petanci. Kūzma Štefani pošilamo Novine v Nemčijo. Ali da sta dva naročnika istoga imena v Nemčiji, naznanl nam njegov naslov v Nemčiji, šteroga ženi naj na Petance pošilamo. — Širitelice, Odranci. Hozjan Štefani je lani v Nemčiji ostalo 23,50 din in to smo vam spisali. To njemi letos zaračunajte. — Kovač Alojz, G. Slaveči. Lani je ostalo v Nemčiji 7 din, zato ti letos na novo leto pošlamo eden koledar.

P 583/40

Oklic.

Tožeča stranka dr. Strasser Armin, odv. v D. Lendavi je vložila proti toženi stranki Škafar Veroni, roj. Gornjec, pos. v Beltincih 181, radi Din 370— s prip. pod opr. štev. P 583/40 tožbo.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na dan 15. januarja 1941 ob 9. uri pred sodiščem v sobi št. 22.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja Koželj Ivan, fin. pregl. v pok. v D. Lendavi za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali pa imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, oddel. II. dne 28. novembra 1940.

MATIJA MALEŠIČ:

K r u h

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Prijel jo je še za drugo roko. „Ali je oče imel kaj, ko je bil mojih let? Ali je mati imela kaj, ko sta se vzela? Ali si ni sam prigiral dolarjev? Tudi jaz jih prigaram. V Ameriko pojdem. In če mi oče ne da za pot — pojdem! Kar zaslužim pri Ritoperju, prodam; nekaj mi skrivaj stisne mati v roko. In prislužim dolarjev ko oče! Misliš, da jih ne prislužim?“ Silno ji je stiskal roke, da ji pokaže svojo moč. „Zvezde bi klatil z neba zate — pa bi ne zaslužil toliko, da bi živela? Kaj mi ne verjameš, llonka?“

„Verjamem! Ali glej, vsi so proti! Vaši, moja mati...“

„Zato hočeš, naj nate pozabim?“

llonka je drhtela pod pritiskom močnih rok.

„Ah, Ivan! Če nama pa ni sojeno.“

„Sama si sodiva! In ko vidijo, da sva si sodila dobro, se pomirijo in privadijo. Ali me počakaš, llonka, da pridobim dolarjev? Ali... ali smem govoriti s teboj?“

Ničesar ni rekla, le drhtela je. Ivanu je zaplala kri po žilah. Završčelo mu je v glavi. Privil je llonko k sebi in se doteknil z drhtečimi ustnicami njenih.

„Kaj delaš?“ je trepetala in se mu skušala izviti. „Ne smeš tega... Mati opazi...“

„Naj opazi! Ves svet naj vidi!“ In je vdruget pritisknil svoje ustnice na njene.

„Ne smeva tega!“

„Ali si ne sodiva sama? V Ameriko pojdem! Moja boš!“ In jo je poljubil tretjič.

In se mu je iztrgala in odhitela v kočjo, kot otrok, ki se je zavedel, da ni bilo prav.

Ivan je obstal na mestu in sam sebi ni mogel verjeti, da li se je res zgodilo. Zavriskal bi bil, ko se je zavedel, da ne sanja, — ali z vriskom bi se izdal in bi izdal llonko in prelepo skrivnost. Zata-

val je po vasi in taval vso božjo noč. Misel na llonko in njiju skrivnost je bila tako sladka, da ni šel domov niti po slovo od matere in Lizike.

Gre Ivan proti Mačkvcem. Brez luči gre, pa mu je svetlo in jasno v srcu in v duši. —

Gre Andraž proti Mačkvcem. To so koraki v svet, važni in preišljeni. Že pred leti bi jih moral hoditi, da ni bila mati tako bojazljiva. Boji se, pretirano se boji zanj. Spremlja ga in mu nosi culo. Rajši bi Andraž, da ga ne spremlja, zakaj pri vlaku bo gotovo jokala, ko da jemlje slovo za zmeraj. Le kako se bodo ljudje zgledovali in pomilovalno presojali Andraža. Saj bi šel sam, saj ji ne bi pustil, da ga spremlja, ali... ali kako bi mogel odreči materi? Vso noč je po prstih hodila po sobi, vezala culo, gledala nanj, da se ga nagleda pred odhodom, razvezovala culo in premetavala po njej, jo zavezala in prišla k njemu in se sklonila nanj in ga gledala, ker je mislila, da spi. Ni malo pretrepala v življenju in ni majhna ljubezen, s katero visi na edinem sinu...

Gre Andraž proti Mačkvcem. Nemirno plapolala plamenica v materini roki. Ko da sluti nesrečo. —

Gre Geza proti Mačkvcem. Poltihu si žvižga v hladno jutro in je dobre volje. Za klobukom nosi kito rožmarina. Kito rožmarina mu je dala Lina. Pa bi ne žvižgal? Pa bi ne bil vesele volje? Gosposko svetiljko nosi s seboj, mirno gori lučka v njej. —

Gre Horvat proti Mačkvcem. Sključeno gre in drsajočih korakov in brunda, brunda in se spotika ob vsak kamenček. Kaj bi ne mogel Ritoper zapreči in potegniti sosedov do postaje? Ali vsaj naložiti kovčegov in cul na voz?

Treska v Horvatovi roki noče in noče goreti. Bolj ko jo utrinja, slabše gori.

Možje in žene gredo proti Mačkvcem, fantje in dekleta gredo proti Mačkvcem, dečki in deklice gredo proti Mačkvcem. Sključeni in drsajočih korakov gredo, veseli, lahkih in prožnih korakov gredo. Luči svetijo v jutranji hlad in migetajo ko svetel up. Na nebu ugašajo zvezde, tam izza Fokovcev vstajajo po nebu zlati prameni.